

De school van vroeger

Door Edith van Enck

- <http://www.ralfilezen.nl/bestanden/vroeger/schoolvroeger.pdf>

Dag kinderen van de basisschool,

Ik hoorde laatst van iemand hoe het bij jullie op school gaat. Jullie hebben een hele gezellige school. Bij mij op school vroeger ging het heel anders. Ik zal jullie een paar dingen vertellen over de school van vroeger.

Vroeger hadden wij geen pennen en schriften. Wij schreven toen met een griffel op een lei. Een lei was gemaakt van een bepaald soort steen. Er zat een lijst omheen. De griffel was een soort krijtje. Ieder kind had een eigen lei, griffel en sponzendoos. In die doos zat een vochtig sponsje. Daarmee kon je fouten wegvegen of schoon vegeven als je lei vol was.

Later kwamen er ook wel schriften en kroontjespennen. In elke schoolbank zat een potje met inkt. Over het potje zat een schuifje. Als je niet aan het schrijven was moest dat dicht. Iedereen had ook een inktlap. Daaraan veegde je de kroontjespen af als je klaar was.

De meisjes kregen in die tijd andere lessen dan de jongens. Zij leerden breien en naaien. Als je acht jaar was moest je een sok kunnen breien en gaten in de

sok kunnen stoppen. Jongens hadden vaker gym, dit gebeurde op het schoolplein want een gymzaal was er toen nog niet.

In de klas hadden we ook geen verwarming. Er stond een kachel in de klas waar kolen in werden gestookt. Ik ging vroeger samen met een paar andere jongens wat eerder naar school om de kachel te vullen of om de as weg te brengen. De ramen van de school waren heel hoog, naar buiten kijken kon haast niet. Wij moesten altijd heel netjes zitten met onze armen over elkaar, voeten naast elkaar en de rug recht.

Vroeger zaten de kinderen met z'n tweeën naast elkaar in banken en je kon de tafels niet verplaatsen. Als je straf kreeg, moest je een bord voor waarop ezel stond geschreven of ezelsoren op en dan in de hoek van de klas gaan staan. Een andere straf was een lange stoffen lap in de vorm van een tong om je nek omdat je teveel kletste. En soms sloeg de meester of de juf met een liniaal of stok op je knokkels.

Wij kregen wel veel dezelfde lessen op school als jullie nu. Maar het gebeurde op een andere manier. Lezen gebeurde altijd hardop en klassikaal. Als je goed was mocht je niet verder lezen, want dan kreeg je straf. Er waren ook niet zoveel boeken, zoals er nu zijn. Dus werden de boeken vaak nog een keer gelezen. Ook waren de verhalen minder leuk dan nu. We leerden lezen met de leesplank "Aap, noot mies."

Schrijven was vroeger veel belangrijker dan nu, iedereen moest zijn pen op dezelfde manier vasthouden. Je moest leren schrijven met mooie krullige letters. Dat heette schoonschrijven. Schoon betekende dan: mooi en sierlijk.

Met rekenen moesten wij altijd heel veel rijtjes met geldsommen maken, koopmansrekenen noemden ze dat. Verder moesten we altijd alle tafels uit ons hoofd kennen. Dag in, dag uit werd dat geoefend. Allemaal tegelijk de tafels opdreunen.

Handenarbeid bestond nog niet. Wel werd er gezongen. Vaak heel erg brave liedjes. De meester of juf gebruikte een schoolbord met krijtjes.

Zo gingen er nog veel meer dingen anders dan nu bij jullie op school.

Groeten Opa Leo.